

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2019

Toimiala: Vapaa-aika

Palvelualue: Turun kaupunginorkesteri

Sopimuksen tarkoitus:

Operatiivinen sopimus täydentää toimialan strategista sopimusta. Tässä sopimuksessa määritellään kaupungin strategiasta, strategisten ohjelmien linjauksista sekä kulttuurilautakunnan painopisteistä johdetut orkesterin sitovat tavoitteet.

1 Lähtökohdat

1.1 Kuvaus toiminnasta

Turun kaupunginorkesterin tehtävänä on musiikkikulttuurin vaaliminen, edistäminen ja julkisten konserttien järjestäminen sekä muiden järjestäjien tapahtumien mahdollistaminen ulosvuokrauksen keinoin.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

OKM:n kulttuuripoliittisessa strategiassa 2025 toimintaympäristön muutoksia kuvataan mm. seuraavasti:

Eriarvoistumiskehityksen vuoksi Kulttuuriin vähän osallistuvien osallistaminen sekä taide- ja kulttuuriharrastamisen ja -osallistumisen kustannusten kurissa pitäminen pysyvät tärkeinä tavoitteina. Tasa-arvoisen kulttuuripalvelujen saatavuuden turvaamiseksi joudutaan etsimään uusia tapoja ja rakenteita järjestää, levittää ja rahoittaa palveluja, myös hallinnonalarajojen yli. Lasten ja nuorten kulttuuriharrastuneisuus tulee entistä tärkeämmäksi, koska se kehittää paitsi luovuutta myös tukee hyvinvointia, oppimista ja osaamista. Taide- ja kulttuurikasvatusta ja -opetusta antavat toimijat, muut lasten ja nuorten kulttuuriharrastamista edistävät toimijat sekä taiteen ja kulttuurin tekijät kehittävät uusia yhteistyön muotoja.

→TFO vastaa muutokseen laajan yleisökasvatustyönsä sekä mahdollisimman matalan kynnyksen toimintaperiaatteen kautta.

Digitalisaatiokehitys jatkuu voimakkaana. (...) Digitaaliset palvelut voivat olla tärkeä lisäkeino turvattaessa alueellisia kulttuuripalveluja ja ihmisten osallisuutta ja osallistumista. Digitaaliset palvelut eivät kuitenkaan korvaa esitysten ja yleisöjen välistä elävää vuorovaikutusta, joten syntyy tarvetta kehittää myös kiertue-toimintaa, yhteistyötä eri alueilla sijaitsevien taide- ja kulttuurilaitosten ja ryhmien kesken sekä muita elävää vuorovaikutusta turvaavia palvelumuotoja. Tarve ottaa huomioon kieli- ja kulttuurivähemmistöt, vammaiset ja muut erityisryhmät tulee koskemaan myös digitaalisia palveluja ja toimintoja.

→TFO Virtual -hankkeessa luodaan sekä uusia, kokonaan digitaalisia taide-elämyksiä että tuotetaan lisäarvoa elävälle esitystoiminnalle.

Mahdollinen valtionosuusjärjestelmän uudistus on suurin orkesterin rahoitukseen vaikuttava ulkoinen muutostekijä lähivuosina. Orkesterin toiminnan suunnittelussa huomioidaan lainvalmistelun mukaisia painotuksia ja pyritään varmistamaan asema pitkäaikaisimman rahoituskategorian toimijana.

Merkittävin paikallisen toimintaympäristön muutostekijä on Turun konserttitalon peruskorjaus tai uuden konserttitalon rakentaminen. Nykyinen konserttitalo on toiminnallisuuden kannalta välttämätöntä korjata, mikäli se toimii TFO:n kotisalina vastaisuudessaakin. Vuoden 2019 aikana päätettäneen korjaamisen ja uudisrakentamisvaihtoehdon välillä. Orkesterin toiminnalle mahdollinen useita vuosia kestävä väistöaika olisi hyvin haasteellinen, sillä harjoitus-, roudaus- ja konsertointitarpeet täyttäviä tiloja on kaupungissa tarjolla vähän. Mikäli uudisrakentamisvaihtoehtoon päädytään, on konserttitalo kuitenkin paras vaihtoehto toiminnan jatkamiselle uuden talon valmistumiseen asti. Nykyisen konserttitalon osalta on tällöin valmistauduttava taloteknisiin korjauksiin.

2019 saatava päätös remontti-/uudisrakennusvaihtoehdon toteutumisesta ohjaa toiminnan ja ohjelmiston sekä niihin liittyvän viestinnän suunnittelua.

Nykyiseen taloon sekä mahdolliseen Konserttitalon peruskorjauksen aikaiseen väistötilaan liittyvät haasteet vaikeuttavat tilapäisesti orkesterin rekrytointeja ja vierailijakiinnityksiä. Orkesterit kilpailevat parhaista soittajista, solisteista ja kapellimestareista globaalisti, ja parhaiden voimien houkuttelemisessa konserttitalilla on merkittävä vaikutus. Uuden konserttitalon tarveselvitys on tässä suhteessa positiivinen signaali kaupungin sitoutumisesta orkesterin kehittämiseen.

Orkesterin taiteellisen työskentelyn kehittäminen vakituksia sopimuksia tarkastelemalla tulee ajankohtaiseksi vuoden 2019 aikana.

Lisätään tähän taulukko *Palvelualueita koskevat tunnusluvut, jotka kuvaavat palvelujen tarvetta (tarpeen muutosta) 2019 ja mahdollisesti eteenpäin (väestön muutokset yms.)*

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Kulttuurilautakunnan painopisteet :

- Eriarvoistumisen poistaminen - kaikkien yhteinen Turku
→TFO vastaa tarpeeseen laajan yleisökasvatustyönsä sekä matalan kynnyksen toimintaperiaatteen kautta, mm. jalkautumiset, kohderyhmätyö ja hinnoittelu.
- Sisäisen ja ulkoisen yhteistyön vahvistaminen
→TFO tuottaa tapahtumia yhteistyössä kaupungin muiden toimijoiden sekä kolmannen sektorin ja oppilaistosten kanssa.
- Vetovoimainen Kulttuuri -Turku
→TFO tuottaa 2019 aikana 1-3 konserttia ulkomailla tai muualla Suomessa, toimien samalla Turun kulttuurisena käyntikorttina. TFO on Turun musiikkikulttuurin huippuyksikkö.
- Digitaaliset palvelut - moderni ja historiallinen Turku.
→TFO Virtual -konseptin jatkokehittäminen luo uusia sisältöjä ja lähestymistapoja taidemusiikkiin, esimerkkinä sähköinen käsiohjelma.

Lautakunnan toimintaperiaatteina ovat kriittinen ja rohkea oman toiminnan tarkastelu sekä työntekijöiden hyvinvointi.

→TFO jatkaa henkilöstön kehittämishanketta, jolla tuetaan mm. orkesterin sisäisiä johtamistaitoja sekä valmistautumista tilaresurssien muutokseen. Tähän sisältyy myös toimintasäännön uudistaminen.

TFO:n tarkoituksena on musiikkikulttuurin vaaliminen ja edistäminen. Orkesteri on onnistunut tehtävässään erinomaisesti kansallisesti korkeiden kävijämääriensä, rohkean ja monipuolisen ohjelmistonsa sekä uusien osallistumistapojen, mm. verkkokonserttien valossa. Näitä ylläpidetään ja kehitetään edelleen. Orkesteriala on yleisesti nosteessa ja merkittävä tekijä kulttuurin vetovoimaisuudessa.

Kehittämistarpeita:

- Orkesterin toimitilat ovat riittämättömät ja huonokuntoiset. Talon mittava peruskorjaus tai uudisrakentaminen tulevat päätöksentekoon vuoden 2019 aikana, jonka jälkeen siirrytään hankesuunnitteluvaiheeseen.
- Orkesterin vuokra- ja palvelusopimus kulttuurikaupan osalta päättyy vuoden 2019 aikana. Tämän johdosta lipunmyynti tulee uudelleenjärjestellä syyskaudesta 2019 alkaen. Samalla selvitetään kaupungin yhteispalvelupisteiden toimintamallia.
- Konserttitalon ravintolapalveluiden sopimus päättyy vuoden 2018 lopussa, johon mennessä uusi sopimus kilpailutetaan. Ravintolapalveluiden jatkojärjestelyt riippuvat mahdollisen Konserttitalon peruskorjauksen aikatauluista.
- Taiteellisen toiminnan kehittäminen vakituisten vierailijasopimusten uusimisen myötä.
- TFO Virtual -konseptin jatkorahtituksen hankkiminen

2 Taloudelliset tavoitteet

2.1 Määrärahat

Käyttötalousosa (1.000 €)	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 siirrot	TA 2019 yhteensä	TOT 1-6 2019	Toteutumisennuste	Poikkeama enn./TA yht.	Poikkeama enn./TA yht.
Orkesteri								
Toimintatulot	862			862	618	1 194	332	38 %
Valmistus omaan käyttöön								
Toimintamenot	5 819	283	60	6 163	3 055	6 037	125	2 %
Toimintakate	-4 957	-283	-60	-5 301	-2 437	-4 844	457	-9 %

3 Resurssien käyttö

3.1 Työvoiman käyttö

	TOT 2017	TOT 2018	TA 2019	TOT 2019	ENNUSTE 2019
Htv	87,3	86,2	91,5	86,1	87
Palkat ja palkkiot		3 471 516	3 549 347	1 847 883	3 591 285
Sijaistus %	49,1	48,2	49	48,4	
Sairauspoissaolo%	1,6	2,7	2,5	3	

4 Toiminnalliset tavoitteet

Nimi	Vaihe	Tila	Tilanneyhteenveto / elokuu 2019	Hyötytavoitteet
Henkilöstön kehitys	V2 To- teuttamis- kelpoisuu- den arvi- ointi		Henkilöstön kehitys -projekti ei ole edistynyt toivotussa aikataulussa tai toivotulla tavalla, koska projekti vaatii erillistä budjettia sekä suunnittelun osalta henkilöstöresursseja toteutuakseen. Orkesterin toimistohenkilökunnalla ei tällä hetkellä ole tarvittavaa resurssia projektin edistämiseksi.	Tavoitteena on henkilöstön osaamisen kehittäminen. Projekti toteutetaan erilaisilla sisäisillä koulu- tuksilla (mm. ulkopuolisten asiantuntijoiden luennot ja mestarikurssimainen työskentely) eri ase- missa oleville muusikoille. Äänenjohtajat ja 1. pulttien soittajat tarvitsevat stemmaharjoituksia ja pienryhmäkoonpanojen harjoituksia varten johtamistaitoja. Tehokkaiden työskentelytapojen omaksuminen ja vahvat johtamistaidot ovat edellytys hyvälle taiteelliselle lopputulokselle. Hyötyjä mitataan sekä taiteellisiin tavoitteisiin yltämisenä että paremmin organisoituina sisäisinä toiminta- prosesseina. Taide itsessään ja taiteelliseen määräänpään pääseminen ovat kaupunginorkesterin tavoitteita.
TFO Virtual: E- käsiohjelma	V3 Projek- tin suun- nittelun tarkenta- minen		Ulkoista rahoitusta haettiin Suomen kulttuurirahastosta ja Taikelta 10 / 2018. Rahoituspäätöstä ei saatu keväällä 2019. Projektin ensimmäinen vaihe toteutetaan orkesterin omarahoituksella ja pilotoidaan syyskuussa 2019. Projektin tuotos otetaan käyttöön osaksi orkesterin vakituista toimintaa vuodesta 2020 alkaen.	Sähköinen käsiohjelma on ainutlaatuinen väline, jollaista ei ole toteutettu Suomen tai Pohjoismaiden orkestereissa lukuun ottamatta perinteisten käsiohjelmien näköisversioita. E-käsiohjelmalla pyritään tekemään orkesterikonserteista helpommin lähestyttäviä uudelle yleisölle. Sekä nuorelle että aikuiselle yleisölle orkesterikonsertteihin osallistumisen kynnys on huomattavan korkea, varsinkin ensikertalaisille. Pelätään, ettei musiikkia ymmärrä tai että ei osata konserttietikettiä. Suurin osa näistä peloista ovat kuitenkin vääriä (joskin varsin sitkeitä) stereotyyppioita, jotka saadaan rikotua sillä, että yleisö saadaan innostumaan konserteista ja kokemaan ne helpommin lähestyttäviksi.
TFO Virtual: Virtuaalikonserttikiertue	V6 Hyöty- jen jälkiar- viointi		Kiertue alkoi 8.10.2018 ja kiersi kymmenessä vierailukohteessa loka-marraskuussa. Toinen kiertue tehtiin keväällä 2019, jolloin kierrettiin viidessä kohteessa. Kiertue toteutettiin onnistuneesti ja suunnitellun mukaisesti. Syksyllä 2019 haetaan jatkorahoitusta.	Kiertue tavoittaa sellaista yleisöä, joka ei muuten pysty osallistumaan konsertteihin. Lisäksi yhteisesti vietetyt nettikonserttitilaisuudet auttavat yhteisöllisyyden luomisessa ja mahdollisesti yksinäisyyden vähentämisessä asumispalveluyksikön asiakkaiden keskuudessa. Kiertueen tarkoitus on juurruttaa nettikonserttitoiminta osaksi asumispalveluyksiköiden pysyvää viriketoimintaa, jolloin kiertue jatkaa hyödyn tuottamista myös vierailun jälkeen.
TFO Virtual: Virtuaalimas- kotti	V7 Kes- keytetty		Suomen kulttuurirahaston ja Taiteen edistämiskeskuksen apuraha haettiin 10/2018. Rahoituspäätöstä ei saatu. Projekti on keskeytetty, koska maskotin kehittämiseksi ei ole orkesterin nykytilanteessa tarvetta tai resursseja.	Virtuaalimas kotin päämääränä on pyrkiä tekemään orkesterikonserteista helpommin lähestyttäviä lapsiyleisölle. Lapsille virtuaalimas kotti toimii turvallisuuden tunteen luojana, ilon lähteenä ja tiedon antajana, jotka kaikki madaltavat kynnystä osallistua konsertteihin.

5 Henkilöstön hyvinvointi ja työelämän laatu

5.1 Kaupungin yhteiset tavoitteet

Henkilöstöohjelman painopistealue	Toimialan tavoite TA 2019	Palvelualueen tavoite TA 2019
Työ lisää hyvinvointia	1A. Kehitetään työyhteisötaitoja ja johtamista: - hyödyntämällä koulutusta - antamalla tukea - luottamalla omiin alaisiin	ks. henkilöstön kehitys -projekti TP:ssä
Rakentava ja hallittu muutos	5A. Muutoksen kokeminen työssä 6A. Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa	Toimintaympäristön muutokseen valmistautuminen. Ymmärryksen lisääminen työntekijöiden vastuusta omasta työstään sekä työyhteisön hyvinvoinnista.
Parempi johtaminen	7A. Tavoitteiden selkeys ja avoimuus päätöksenteon perusteissa 9B. Työpaikan tiedonkulun varmistaminen	Toimintasäännön päivitys ja sen mukaiset käytännöt päätöksenteon tueksi. Sähköisten työkalujen käyttöönotto sisäisessä viestinnässä.
Lisätietoja:		

5.2 Toimialoittain/palvelualueittain seurattavat tavoitteet

Kunta 10 -mittarit	TOT 2016	TOT 2018	TA 2019	TOT 2019	ENNUSTE 2019
Työpaikan ilmapiiri (1 - 5)	3,3	3,74	3,5		
Työpaineet (1 - 5)	3,31	3,16	3,2		
Osallistava johtaminen (1 - 5)	3,91		4		
Työnantajan suositteleminen (kyllä, %)	82,4%	88,2%	85		
Lisätietoja:					

6 Tunnusluvut

6.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2016	TOT 2017	TOT 2018	TA 2019	TOT 2019	EN-NUSTE 2019	Seuranta- väli
Orkesterin kävijämäärä	V	72 422	73 847		70 000			kk
Täyttöaste % (sinfoniakonsertit)	V	96,01%	92,18%		78 %			kk
Lastentahtumien kävijämäärä	V	12 712	14 146		12000			kk
Kävijät maahanmuuttajatapahtumissa	V	663	326		500			kk
Kävijät yleisökasvatustapahtumissa	V	5956	6 279		5000			kk
Konserttitalon ulosvuokraus	V	58	76		52			kk
Asiakastytyväisyyskyselyn KA	L/V	4,46	4,35		4,35			vuosi

Tunnusluvun tyyppi:

V= Volyymi

L/V=Laatu/vaikuttavuus

S/P=Saatavuus/peittävyys

T/T=Tuottavuus/taloudellisuus